14/03/2019

Η δύναμις των Χαιρετισμών ως παρακλητική προσευχή

/ Γνώμες

του παπα-Στέφανου Αναγνωστόπουλου

«Στώμεν ευλαβώς εν οίκω Θεού ημών»!

Ποιος είναι άραγε αυτός ο οίκος χριστιανοί μου, μπροστά στον οποίον μας καλεί σήμερα ο υμνωδός, να σταθούμε με ευλάβεια πολύ; Ποιος άλλος από την Υπεραγία Θεοτόκο, την Παναγία μας.

Ο σεβασμός και η ευλάβεια είναι προπαντός βίωμα της ψυχής μας, που πηγάζει:

– από τη σωστή ορθόδοξη πίστη μας και τη σωστή στάση μέσα στη ζωή. Δηλαδή, από την ορθόδοξη πίστη στο Τριαδολογικό δόγμα, ότι ο Θεός που πιστεύουμε είναι ένας μεν, αλλά Τριαδικός: ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιον Πνεύμα.

-Δεύτερον, από την πίστη μας στο έργο της ενσάρκου οικονομίας, που λέγεται χριστοδολογικόν δόγμα. Αυτό σημαίνει ότι το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ο Υιός και Λόγος του Θεού και Θεός, έγινε άνθρωπος στο πρόσωπον του

Ιησού Χριστού εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου, χωρίς να πάψει να είναι και τέλειος Θεός, ο Θεάνθρωπος Κύριος.

– Τρίτον, επειδή η παρθένος Μαριάμ, η δεκαπεντάχρονη κόρη της Ναζαρέτ, δεν γέννησε μόνον άνθρωπον, αλλά τον Θεάνθρωπον Κύριον ημών Ιησού Χριστόν, τον Σωτήρα του κόσμου, γι' αυτό και δε λέγεται Χριστοτόκος, αλλά Θεοτόκος και Θεομήτωρ. Χριστοτόκον και απλή γυναίκα του λαού, την αποκαλούν βλάσφημα οι χιλιαστές και όλοι οι αιρετικοί, οι θεομάχοι και οι άπιστοι.

– Τέταρτον, πιστεύουμε ότι η Παναγία μας υπήρξε Παρθένος προ του τόκου, Παρθένος κατά τον τόκον και Παρθένος μετά τον τόκον. Η τριπλή αυτή παρθενία της Υπεραγίας Θεοτόκου συμβολίζεται με τα τρία αστέρια, τα οποία βλέπουμε αγιογραφημένα στην αγία της εικόνα: ένα στο μέτωπο και από ένα στους ώμους της δεξιά και αριστερά. Γι' αυτό και ονομάζεται και θα είναι και θα είναι εις τους αιώνας των αιώνων «αειπάρθενος», εξ' ου και «Νύμφη ανύμφευτος». Γι' αυτό και διατρανούμε θριαμβευτικά «Χαίρε, Νύμφη Ανύμφευτε».

Η Παναγία μας είναι αυτή που ανοίγει με τις πρεσβείες της την κεκλεισμένην πύλην των απορρήτων μυστηρίων της Βασιλείας του Θεού, της Βασιλείας των Ουρανών. Και τις ανοίγει για τις ψυχές εκείνες, που είναι καθαρές και αγνές. Που είναι συντετριμμένες από την μετάνοια, τεταπεινωμένες μέσα στο βάθος της καρδιάς, πιστές στην εφαρμογή των ευαγγελικών εντολών και πεπληρωμένες από τη Θεία Χάρη.

Αν όμως ρωτήσουμε τους σημερινούς νεοέλληνες, Ορθοδόξους χριστιανούς, άντρες, γυναίκες και παιδιά, και προπαντός τους νέους και τις νέες, για ποιο σκοπό τη Μεγάλη Σαρακοστή κάνουμε την ακολουθία των Χαιρετισμών; Οι εννιακόσια ενενήντα εννιά στους χίλιους θα μας πουν ότι δεν γνωρίζουν. Και γιατί τους διαβάζουμε μαζί με το μικρό απόδειπνο κάθε βράδυ; Και πάλι θα απαντήσουν και θα απαντήσουμε ότι «δεν γνωρίζουμε».

Οι Χαιρετισμοί, χριστιανοί μου, άρχισαν να ψάλλονται στις εκκλησίες και να διαβάζονται από τους πιστούς Χριστιανούς, στα σπίτια τους βέβαια μετά το 626 μ.Χ. όταν η Παναγία με τις πρεσβείες της διατήρησε αλώβητη και απόρθητη την Κωνσταντινούπολη.

Είναι λοιπόν, κατά πρώτον λόγον ευχαριστήριος ύμνος προς Εκείνην που με τις πρεσβείες της για πολλά χρόνια, για χίλια χρόνια, έσωζε πάντοτε την Πόλιν από τις ορμές των βαρβάρων.

Δεύτερον, είναι ευχαριστήριος κατ'εξοχήν ύμνος προς Εκείνην που έκανε απόλυτη υπακοή στο θέλημα του Θεού, λέγοντας προς τον Αρχάγγελον Γαβριήλ «Ιδού η

δούλη Κυρίου, γέννοιτό μοι κατά το ρήμα σου».

Είναι τρίτον, ύμνος θεολογικός και δογματικός διότι καλύπτει ολόκληρον το έργον της ενσάρκου οικονομίας. Είναι τέταρτον, ύμνος θριαμβευτικός, δια μέσου του οποίου υμνείται η δύναμις και η παρρησία των πρεσβειών της. Γι' αυτό και μείς την επικαλούμεθα όπως μέσω των πρεσβειών της αξιωθούμε, αν και είμαστε όλοι μας ανάξιοι και αμαρτωλοί, και πρώτος εγώ, τη σωτηρία μας αλλά και τη λύση πολλών πολλών προβλημάτων, ασθενειών και θλίψεων της ζωής.

Είναι η Παναγία μητέρα μας. Είναι η πλατυτέρα των Ουρανών. Είναι η τιμιωτέρα των Χερουβείμ. Είναι η ενδοξοτέρα των Σεραφείμ, η «της Τριάδος τα δευτερία κατέχουσα», κατά την έκφραση του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού. Η Παναγία μας είναι ακόμη, όπως ακούσαμε πριν από λίγο, αν βέβαια τα προσέξαμε, η άσπιλος κόρη, η αγνή Παρθένος, η αμόλυντη, άφθορη, η Δέσποινα, η Θεόνυμφος, η άχραντη, η πανύμνητη, η απειρόγαμη, η πανάχραντη, ο πύρινος θρόνος, της γης το θεμέλιον, η έμψυχη τράπεζα, η γέφυρα, η πύλη, η είσοδος, το παράθυρο, η ακένωτος πηγή, η άφλεκτος βάτος, η ράβδος η μυστική, το άνθος το αμάραντον, των αγγέλων χαρμονή. Ο όρθρος ο φαεινός, νυμφών ολόφωτος, το άστρον το άδυτον, η χαράς αιτία, το φως το κατοικητήριο σε πολλά άλλα πολλά, πολλά, πολλά, πολλά και από τα λίγα αυτά που αναφέραμε, αλλά και από τα πολλά όμως που παραλείψαμε, διότι θα πρέπει να αναφέρουμε όλον τον κανόνα και όλους του χαιρετισμούς, τα πάντα ανήκουν, ως η πλέον μεγίστη τιμή σε Εκείνην που αξιώθηκε να γίνει Μητροπάρθενος. Μητροπάρθενος: παρθένος και μητέρα. Και επαναλαμβάνω, είναι και λέγεται Θεοτόκος. Όχι μόνο διότι Εκείνον τον οποίον συνέλαβε στη μήτρα της εκ Πνεύματος Αγίου και γέννησε σε ένα στάβλο στη Βηθλεέμ είναι ο σεσαρκωμένος Θεός, αλλά και διότι μετά τη σύλληψιν κατά την ημέρα του Ευαγγελισμού έγινε και η δική της θέωση όπως μας βεβαιώνουν όλοι οι Πατέρες της Εκκλησίας μας με πρώτον τον Άγιο Ιωάννη το Δαμασκηνό.

Με τους Χαιρετισμούς λοιπόν, τη δοξάζουμε την Παναγία, δοξάζοντας συγχρόνως και τον Θεόν που τη διάλεξε! Που τη διάλεξε, ανάμεσα σε δισεκατομμύρια γυναικών για να την κάμει μητέρα Του, κατ' άνθρωπον, Θεοτόκο και Θεομήτωρα.

Με τους χαιρετισμούς την ευχαριστούμε γιατί κατέστη η νέα Εύα, η Εύας της υπακοής εξ ής εγεννήθη ο Χριστός εκ Πνεύματος Αγίου, ο Σωτήρας του κόσμου. Τα δε υψηλά θεολογικά και δογματικά νοήματα των Χαιρετισμών, εμείς οι αμαρτωλοί χριστιανοί, τα κάνουμε και προσευχή. Προσευχή, όχι μόνο μια φορά την ημέρα αλλά και δυο και τρεις και πέντε και δέκα. Υπάρχουν ψυχές που τους Χαιρετισμούς τους ψελλίζουν όλη μέρα, ακόμα και στον ύπνο τους. Όπως άλλοι ψελλίζουν κατά τη διάρκεια της νυχτός, κεκοιμισμένοι, το σωτήριον όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, αυτοί και καθ' ύπνον, ασυνείδητα και ενσυνείδητα, επαναλαμβάνουν τους

Χαιρετισμούς. Αυτό βέβαια μπορεί να αποτελεί εξαίρεση. Τι δηλώνει όμως; Φανερώνει και αποδεικνύει τη μεγάλη αξία και την δύναμη των Χαιρετισμών, για την αξία και τη δύναμη της οποίας έχουμε ομιλήσει κι άλλη φορά.

Στα χρόνια τα δικά μου τα παιδικά, μεταξύ του 1930 μέχρι και το ’45, ενθυμούμαι ότι διάβαζαν τους Χαιρετισμούς, προσέξτε το αυτό, διάβαζαν τους Χαιρετισμούς πάνω από τους ετοιμοθανάτους! Όταν αυτοί είχαν ρόγχο, όταν είχαν πέσει σε κώμα, όταν δεν μπορούσαν να απελευθερωθούν από το σώμα. Για ποιο λόγο; Για να διώξει η Παναγία τα δαιμόνια και να βοηθήσει την έξοδο της ψυχής από το σώμα. Αυτό άλλωστε το ζητάμε κάθε φορά που λέμε το μικρό απόδειπνο και θα το ακούσουμε σε λίγο από τους ιεροψάλτες μας. «Και εν τω καιρώ της εξόδου μου, την αθλία μου ψυχή περιέπουσα»…τι θα πει «περιέπουσα»; Να περιβάλλει, να σκεπάσει, να προστατεύσει η Παναγία την ψυχή μας. «Και τας σκοτεινάς όψεις των πονηρών δαιμόνων πόρρω αυτής απελαύνουσα». Να διώξει δηλαδή, τις όψεις, τα πρόσωπα και την παρουσία των δαιμόνων, των σατανάδων και των διαβόλων από τον ετοιμοθάνατο δικό μας άνθρωπο και συγγενή. Επίσης, διάβαζαν τους χαιρετισμούς σε άρρωστα παιδιά και στους δαιμονισμένους, όπως και το Τετραβάγγελο.

Αυτό σημαίνει ότι η Παναγία μας, δια μέσου των Χαιρετισμών που διαβάζουμε κάθε μέρα αναλαμβάνει για λογαριασμό μας και χτυπά αλύπητα τον διάβολο, δημιουργώντας του πληγές και θανάσιμα τραύματα. Το ψάλλαμε προηγουμένως, το προσέξατε; Το τόνισα και το τόνισα θριαμβευτικά όταν είπα «Χαίρε, το των δαιμόνων πολυθρήνητον τραύμα».

Με τους Χαιρετισμούς λοιπόν και την αληθινή μας μετάνοια, με τη ζωντανή μας πίστη, με την αποχή μας από την αμαρτία, ακόμα και των λογισμών και των σκέψεων…και σεις μικροί και σεις μεγάλοι και μείς οι κληρικοί και πρώτος εγώ …και την ενεργουμένη αγάπη, η Υπεραγία Θεοτόκος με τις πρεσβείες της τότε, μας ανεβάζει στον Παράδεισο. Ενώ συγχρόνως, καταποντίζει στα τάρταρα όλα τα δαιμόνια που μας πειράζουν και που θέλουν την αιώνια καταστροφή της ψυχής μας, που ζητούν την κόλασή μας. Και αυτό το διακηρύσσουμε, θα το πούμε την ερχομένη Παρασκευή, στη δευτέρα στάση των Χαιρετισμών όταν θα ομολογήσουμε και θα πούμε «Χαίρε, η κατάπτωσις των δαιμόνων».

Απ’όλα αυτά χριστιανοί μου, βγαίνει το συμπέρασμα ότι οι Χαιρετισμοί είναι και καθημερινή δική μας προσευχή, αλλά παρακλητική προσευχή, με πολλή δύναμη και παρρησία προς την Παναγία μας, που μπορεί αποτελεσματικά και θαυματουργικά να επέμβει σε όλα τα προβλήματα της ζωής μας, ακόμα δε και αυτής της σωτηρίας μας.

Και κλείσαμε προηγουμένως λέγοντας «Χαίρε, θνητών προς Θεόν παρρησία». Γι’ αυτό λοιπόν, από σήμερα, από τούτη τη στιγμή, ας εκμεταλλευτούμε τη μητρική Της αγάπη και ας αρπάξουμε την ευκαιρία που μας δίνει Εκείνη δια των πρεσβειών Της και είθε να αλλάξουμε ζωή, να μετανοήσουμε, αληθινά, έμπρακτα, από τώρα και δια των πρεσβειών της να τύχουμε της καλής παρρησίας μπροστά στο φοβερό βήμα του Υιού Της.

Αυτό το εύχομαι σ’ όλους σας αλλά και σεις να το εύχεσθε σε μένα. Ο θάνατος έρχεται ξαφνικά, με πήραν τηλέφωνο το μεσημέρι, ….ιερεύς με οκτώ παιδιά 42 ετών..να!…πέθανε ξαφνικά. Το βράδυ μπορεί να είναι η σειρά μου, μπορεί να είναι και αύριο, αλλά μπορεί να είναι και η σειρά και κάποιων από σας. Είμαστε έτοιμη να αντιμετωπίσουμε και να αντιμετωπίσω το φοβερό κριτήριο του Θεού; Είμαι έτοιμος να δώσω καλή και χρηστήν την απολογία μπροστά στο φοβερό Του βήμα;

Είμαι αμαρτωλός, ελπίζω στο έλεος του Θεού και στις πρεσβείες της Υπεραγίας Θεοτόκου

Αμήν.